

N:o 10.

Ank. till Riksd. Kansli den 25 Febr. 1878, kl. 5 e. m.

*Andra Kammarens Fjerde Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 1,
i anledning af väckt förslag om underdånig skrifvelse
rörande undersökning af stödjemuren vid Helgeandshol-
mens norra strand.*

Uti en till Utskottet öfverlemnad motion (N:o 93) har Herr *P. N. Bergström* föreslagit: att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t värdsamt anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes genom vederbörandes försorg låta verkställa besigtning för utrönande af ofvannämnda stödjemurs beskaffenhet, samt i förening dermed infordra vederbörandes utlåtande huru och på hvad sätt vattenafloppet lämpligast bör ordnas, för att undvika "möjligen inträffande eventualiteter"; på det Kongl. Maj:t må komma i tillfälle att till näst sammanträdande Riksdag afgifva förslag i detta för hufvudstaden så viktiga ämne.

Till stöd för bifall åt det sålunda väckta förslaget har motionären anført, att Stockholms stads då varande vattenbyggnadschef Professorn m. m. Rothstein, med anledning af ett honom för omkring åtta år sedan lemnadt uppdrag att undersöka stödjemuren vid Helgeandsholmens norra strand, förklarar att denna mur vore undergräfd af strömmen på flera ställen från 4, 8 ända till 12 fot, "som visserligen då för tillfället provisoriskt afhulpits, men icke lemnat någon säkerhet för framtida bestånd", samt att det ej kunde betvivlas att Mälaren genom sjöarne Hjelmarens och Qvismarens sänkning skulle erhålla ett större vattentillflöde, hvilket kunde medföra oberäknelig skada såväl för de vid Mälarens stränder belägna egendomar, som ock

för Stockholms stad, när Mälaren har sitt hufvudsakliga utflöde i saltsjön vid Helgeandsholmens norra strand och Norrbro.“

Af handlingar, hvilka motionären tillhandahållit Utskottet, har Utskottet inhemtat, *dels* att sedan fråga för omkring sex år sedan uppstått inom kommunalstyrelsen i Stockholm att låta ombygga kajen längs Strömgatan emellan Norrbro och Rosenbad, samt Professor Rothstein uti ett då afgifvet utlåtande anført, att det vore bättre och riktigare att först ombygga den på motsatta sidan af Norrström invid Helgeandsholmens norra strand uppförda, utloppet förträngande beklädnadsmuren, när denna vore i ungefär lika dåligt skick, som muren utefter Strömgatan och ovilkorligen, om icke en understoppning med grästenskärf blifvit verkställd år 1870, på ett ställe ända till 12 fot under muren, skulle vid tiden för utlåtandets afgifvande hafva legat i strömmen, hvadan Rothstein under förmenande att beklädnadsmurens indragning skulle hafva till följd en förökning af Mälarens utlopp, deraf hela Mälardalen erhöles nytta och fördel, hemställt att underdånig framställning måtte göras hos Kongl. Maj:t om samma murs nybyggnad, hvartill förslag redan år 1852 blifvit hos Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen uppgjort, slutande sig på en kostnad af 219,883 R:dr 36 skillingar riksmünt; så har Stockholms stads Drätselnämnd den 22 Januari 1873 beträffande denna fråga sig yttrat och, när enligt riksdagsbeslutet den 10 Maj 1872 förslag skulle upprättas till Helgeandsholmens bebyggande och ordnande, i sammanhang hvarmed reglering af dess stränder icke torde kunna åsidosättas, funnit sig för det då närvarande och i det outredda skick hvaruti framställningen inkommit icke böra tillstyrka någon åtgärds vidtagande från stadens sida i berörda hänseende; *dels ock* att, sedan i sammanhang med framställt förslag om uppförande å Helgeandsholmen af byggnader för Riksdagen, Riksbanken och Riksgäldskontoret förfrågan gjorts hos Stadsfullmäktige i Stockholm, om och i hvad mån de vore hugade och skyldige att deltaga i de med Helgeandsholmens ordnande förenade kostnader; så hafva Stadsfullmäktige den 2 Februari 1874 till svar å denna förfrågan, förklaradt, att staden icke ville undandraga sig att, i hvad på staden ankomme, medverka dertill att Helgeandsholmen blefve på ett, med hänsyn till holmens läge, ändamålsenligt och prydligt sätt ordnad, men att i sakens då varande skick och innan det kommit till Stadsfullmäktiges kunskap, på hvilket sätt holmen skulle ordnas, i hvilken mån den komme att upptagas af byggnader för statens räkning, dessa byggnaders läge m. m., staden icke kunde göra några andra utfästelser, än att ikläda sig förbindelse, bland annat, att i sammanhang med holmens ordnande och sedan de vid dess nordvestra i strömmen utskjutande hörn befintliga byggnader blifvit genom statens försorg borttagna, låta afskära detta hörn, så att holmens strand derstädes komme vinkelrätt mot Norrbro samt i den nya linien uppföra en stenkaj, under förbehåll att denna kaj blefve stadens egendom.

De vid föregående riksdagar gjorda framställningar om Helgeandsholmens ordnande och bebyggande för statens räkning hafva visserligen numera förfallit, likasom en seder-

mera väckt fråga att Stockholms stad skulle söka förvärfva nämnda holme och ordna den till en sådan allmän plats, som dess framstående läge kräfde; men då under nu pågående riksdag förslag inom Andra Kammaren ånyo blifvit framställt, att Riksdagen skulle hos Kongl. Maj:t anhålla om proposition rörande hofstallets förflyttning från Helgeandsholmen till annan plats, samt om meddelande huruvida och på hvilka villkor de Hans Maj:t Konungen tillhöriga egendomar å samma holme skulle kunna af staten förvärfvas, för att, sedan nytt hofstall hunnit anskaffas, nedrifva alla å holmen nu befintliga byggnader och dymedelst göra dem till en fri plats, öfver hvilken Kongl. Maj:t och Riksdagen sedermera för sina behof kunna fritt förfoga, samt antagligt är att om detta, på pröfning beroende förslag vinner Riksdagens bifall, Stockholms stad, i händelse holmen derefter blifver ordnad och för statens behof bebyggd, icke skall undandraga sig att, på de af Stadsfullmäktige uppställda villkor, fullgöra sitt den 2 Februari 1874, företrädesvis till förmån för staden gjorda åtagande i afseende på ombyggande af nu ifrågavarande stödjemur, hvilken, efter de upplysningar Utskottet inhemtat af Stockholms stads nuvarande byggnadschef, för närvarande icke befinner sig i så bristfälligt skick att dess nedrasande under den närmaste framtiden är att befara, har Utskottet icke kunnat biträda den af motionären gjorda framställningen, utan får hemställa,

att Herr P. N. Bergströms ifrågavarande motion måtte lemnas utan afseende.

Stockholm den 25 Februari 1878.

På Utskottets vägnar:

Eug. Clairfelt.
